

VEČERNI LIST

Posamezna številka 60 vln.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 60 vln.

Cene po pošti:

za celo leto . R 84.—

za pol leta . R 42.—

za četrt leta . R 21.—

za 1 mesec . R 7.—

Za Ljubljano mesečno 7 R

Za inozemstvo mesečno R 12.—

Uredništvo in uprava:

Kopitarjeva ulica št. 6

Uredn. telefon štev. 50

D'Annunzio in Giolittijeva vlada.

D'Annunzio je z ozirom na vladno izpremembo v Rimu izdal 14. t. m. dnevno povelje svojim legijonarjem, v katerem prvi med drugim:

Parlament in vlada sta brez okostja, brez trdne volje... Mi smo v Reki, ostanemo v Reki, branimo Reko, držimo Reko proti vsemu in proti vsem, ne samo proti ugotovljenemu hrvarstvu (croataglia), temveč tudi proti neke vrste hrvarstvu v oficijelnem kroju. Po devetih mesecih borbe brez prestanka pričanja nova doba bojev... Bodite pripravljeni! Budne, molče, okrutne, odločene za vse vas hočem

Reka brez mesa.

Med reškimi peki in aprovizacijskim oddelkom mestnega magistrata se je sklenila pogodba, po kateri se zviša cena kruha. Od 16. t. m. dalje ne bodo peki več pekli enokilskih štruc po 4 krone, temveč štruce po 300 gramov — toliko kruha dobi vsaka oseba na dan — in bo taka štručica stala 2 kroni. Kruh se torej podraži za več kot 50 odstotkov. Za vzrok te podražitve se navaja zboljanje delavskih mezd, kar je pa seveda le pesek v oči, dočim je resnica, da je pravi vzrok zvišanja cene kruha pomanjkanje žita oziroma moke. Še bolj ko moka, pa primanjkuje Reki mesa. Ker ni bilo moč drugega, so se morali odločiti, da zakoljejo 800 konj, katerih v ostalem tudi nimajo krmiti z ničimer. Reški magistrat se je obrnil na italijansko vlado, da bi preskrbela mesa in krme.

Očitno je tu morala nastati kaka huda zapreka v dobavi živil za Reko. Saj je vendar znano, da je prihajalo še do pred-

imeti: puške nabite, bodala nabrušena, bombe v rokah... Najmočnejši smo mi. Ključ Kvarnerja, ključ Jadrana je v naših rokah in nihče ga nam ne iztrga. Nasprotnik, katerikoli, iz Rima, Pariza, Londona, iz Bele hiše ali kateregakoli balkanskega svinjaka (!) se mora vdati nam, mora sprejeti naše pogoje. Naj razume, kdor mora razumeti. Ni več časa za brbljanje in laži... Železo ne govori. Če govori je kratkoberedno. Kratko orožje ima samo eno besedo, da, namesto besede le trljaj. Ostanek je molk...

kratim iz Italije po pet, šest vagonov klavne živine za Reko. Živino so izkrcali na Matuljah ter jo odpeljali v klavnico na Voloskem in potem so prihajale barkase z Reke po meso. Znano je tudi, da so vse noči prevažali avtomobili živila v Reko. Podnevi je bilo menda italijanske oblasti sram, ker bi bilo vendar tako preočividno, kako tičita D'Annunzio in italijanska vlada pod istim klobukom.

Preznačilen pa je v tem pogledu tisti dogodek z zaplenitvijo nekega parnika, ki je vozil živila v Pulo, ali kam že, in so ga zaplenile D'Annunziove torpedovke. Zaplenitev je namreč bila čisto navadna laška pajacada. Mornarji, ki so bili nameščeni na tistem parniku, so prišli v Trst in so povedali, da so že pet dni pred »zaplenitvijo« vedeli, da bo parnik vozil v Reko, ne pa tjakaj, kamor je bil oficijelno namenjen.

osvojili Czernebyl, ki so ga pred nekaj dnevi naše čete izpraznile. Sovjetska brigada štev. 72 in sovjetska pehotna polka štev. 220 in 242 sta bila razpršena. Zajeli smo 220 sovražnikov in uplenili 15 strojníc.

POGAJANJA Z AVSTRIJO.

LDU Dunaj, 16. junija. (DunKU) V listu »Neues Wiener Tagblatt« poroča drž. tajnik za promet Paul o uspehih belgrajskih pogajanj glede prometnega vprašanja, da se je v posameznih prometnih vprašanjih izredno praktičnega pomena že dosegla sporazumna ureditev. Druge posameznosti bo uredila posebna komisija strokovnjakov. Posebno hasnovito za promet je, da bo pot preko Jesenic tako iz Celovca kakor iz Beljaka svobodna za splošni promet.

BOJKOT MADŽARSKE.

LDU Dunaj, 16. junija. (DKU) Kakor poroča »Arbeiter-Zeitung«, je upravni urad za Zapadno Ogrsko v državnem uradu za notranje stvari naprosil permanentni odsek strokovnih organizacij za bojkot Madžarske, naj se izvzamejo od bojkota pokrajine, ki naj bi pripadale Avstriji. Permanentni komite pa je izjavil, da tej prošnji ne more ugoditi, dokler si mažarska vlada pridržuje vrhovno oblast v Zapadni Ogrski in zasleduje kot veleizdajo vsako izražanje o priklopu k Nemški Avstriji.

AVSTRIJA IN ITALIJA.

LDU Dunaj, 14. jun. (Dun. KU) »Neue Freie Presse« javlja: Državni koncelar dr. Renner je povabil včeraj na diner italijanskega poslanika in poslaniško uradništvo. Državni koncelar se je poslaniku zahvalil za prijazni sprejem, ki so ga našli avstrijski državni funkcionarji v Rimu. Italijanski poslanik mu je nato odvrnil, da politika Italije napram Avstriji ne zavisi od volje vlade, ampak od volje naroda, in da bo vsaka vlada zasledovala dosedanje politiko prijateljskih odnosov med Italijo in Avstrijo.

USMRČEN KOMUNIST.

LDU Monakovo, 14. junija. (Dun. KU) Obsodba proti Wallshauserju, ki je bil radi soudeležena umora talcev od narodnega sodišča obsojen na smrt, je bila po ministrskem svetu potrjena in danes dopoldne izvršena.

„Reakcionarci kažejo roge?“

Pod tem naslovom išče današnji »Naprež« v svojem uvodnem članku reakcionarcev, ki kažejo roge. In našel jih je. To so avstrijski krščanski socialci, ker le-ti nočejo postati slepo orodje v rokah socialne demokracije in si drznejo imeti včasih tudi drugačno mnenje kot dr. Renner.

Če se »Naprež« zdi ta reč koristna, da išče po svetu reakcionarcev, potem smo mi takoj pripravljeni, da mu pomagamo, zakaj te zalege je čudovito veliko po tem božjem svetu. »Naprež« je napravil le to napako, da je začel najprej v tuji državi namesto doma. »Warum in die Ferne schweifen, das Gute liegt so nah?«

Reakcionarec je tisti lintvern, ki žre vse zahteve moderne postavodaje in preprečuje socialne preuredbe. Torej brezdvoma zelo škodljiva zver, kateri je treba napovedati najostrejši boj.

N. pr.: ženska volilna pravica je taka upravičena zahteva današnje postavodaje in zelo nujna socialna prenova. Ženska nosi istotako državna bremena kot moški, vzgaja mladino itd., torej ima pravico do zakonodaje in največji interes do državnih postav. To je jasno. In kdor po tem spoznanju nasprotuje splošni ženski volilni pravici, ta je brez dvoma hud reakcionarec. In kdo je pri nas tak reakcionarec? To so isti socialisti, ki sipljejo grom in strelo na tiste avstrijske »reakcionarce«, ki niso bili proti ženski volilni pravici, ampak so jo zahtevali in s svojo zahtevo tudi prodrli. Pri nas pa je svoj čim Kristan sedel v ministrskem svetu, ko se je odločevalo o ženski volilni pravici v občinske odbore v Sloveniji. In ta Kristan še mezinca ni ganil, da bi se potegnil za splošno žensko volilno pravico in priti je morala šele Slovenska ljudska stranka, da je spravila to zahtevo do veljave.

Reakcionarec je tisti, ki podpira kapitaliste in velike banke, da spravljajo milijonske dobičke v svoje nikdar site žepe, na drugi strani pa napoveduje vojsko za drugim, ki imajo namen strgati kapitalizem iz krempljev milijonske vire in jih zagotoviti vsemu ljudstvu, predvsem delavskemu in kmetskemu. In če se zopet poprašamo, kdo je pri nas reakcionarec, potem moramo zopet s prstom pokazati na gospode socialiste okrog »Napreža«, ki lije žolč na avstrijske reakcionarce. Kdo je sklenil pogodbe s kapitalistom Drufovko za izvoz množice vagonov lesa, pri čemur je Drufovka po zaslugi gospodov socialistov spravil milijone v svoj žep, kdo je skušal preprečiti, da ne bi lesne zadruge na Dolenjskem prišle do izkoriščanja Auerspergovih gozdov in bi tako bogastvo ne prišlo v roke najširših delavskih in kmetskih slojev? — Kdo je osnoval svoj čas velikansko industrijsko banko, če ne dedni sovražnik vseh reakcionarcev, gospod Kristan? Gospodje, odgovorite vendar!

Toliko v dopolnilo današnjega »Napreževega« članka »Reakcionarci kažejo roge?« Kakor vidimo, tudi v Jugoslaviji reakcionarci hudo kažejo svoje roge, in krščansko-socialno delavstvo bo moralo napeti vse sile, da se ti reakcionarno-socialistični rožički pravočasno odbijejo.

Judje in vera.

Dunajska židovska verska občina se pripravlja na nove volitve. Ob tej priliki je volilni odbor »veri zvestega židovstva« izdal oklic, v katerem naglašajo, kako so morali zadna desetletja strogo verni židje posvečevati vse svoje moči v to, da so mogli ohraniti svoje družine in posebno mladino verno. Poslej bi želeli nuditi oporo tudi onim židovskim sovornikom, ki niso pobožni, pa jih vendar še veže židovska verska postava. Zato treba izvoliti može, ki bodo vodili občino v pravem židovskem duhu in ki bodo zlasti tudi skrbeli, da bo dobivala judovska mladina tak verski pouk, ki jo bo temeljito seznanil s sveto književnostjo kot z naukom in zakonom. Dosedanji oficijelni židovski verski pouk je brez vrednosti, še več — brezverski učitelji vplivajo naravnost škodljivo. Dalje se mora židovska verska občina brigati za vse stvari, ki tičejo židovstva in se zavzemati za vsak židovski interes. Zato pa treba na čelo občine izvoliti prave, globokoverne može, socialno stališče, znanost in značaj za to ne zadostujejo. — Klobuk doli! To se pravi vero in njeno vrednost prav in globoko umeti.

Sedaj pa izpremenimo te židovske zahteve v krščanski program: Širjenje in uveljavljanje krščanskega prepričanja v zasebnem in javnem življenju; dober verski pouk za mladino, ki se ne sme izročiti brezverskim učiteljem; briga za vse interese krščanskega ljudstva in celokupnega krščanstva; skrb, da pridejo v parlament in na vlado v občini, pokrajini in državi verni krščanski može. Kakor vidimo, se naše zahteve bistveno popolnoma strinjajo z židovskimi, samo da krščansko ljudstvo tvori celo državo, židje pa samo židovsko versko občino, drobce celote. V toliko so naše zahteve širše.

Toda dobro pomnimo: Dočim hočejo judje sebi ohraniti vero in verske postavbe, pa skušajo iz vseh sil te stebre časne in večne blaginje med krščanskimi narodi izpodkopati in podreti, zasuti najgloblje vire njihove naravne in telesne moči. Oni so demonski sejali plehkega svobodomiselnosti, surovega brezverstva, ki razjeda naravne temelje in uničuje telesno moč. Oni delajo to iz plemenskega sovraštva, iz maščevanja z namenom, da morejo nad krščanskimi narodi zagospodarovati ali jih vsaj do kosti izkoriščati. Tembolj žalostno je, da jim pri tem pomagajo može iz krščanskih vrst, pa ne samo posamezniki, ampak cele skupine in struje. Sem spadajo pri nas socialni demokrati in demokrati, ki ravnokar skušajo ukleniti krščansko gibanje v biriške verige pod zloglasno firmo kancelaragrafa. To so pravi židovski hlapci in sovražniki krščanskega ljudstva in države. Nikdar ne bo blagoslova nad Jugoslavijo, ako jo bodo vladali može po takih postavah. Tudi za države velja deset božjih zapovedi, katerih prva se glasi: Veruj v enega samega Boga!

I. jugoslovanski orlovski tabor v Mariboru.

Pisarna Osrednjega pripravljalnega odbora za I. slovanski orlovski tabor posluje v Ljubljani (Ljudski dom, II. nadst.) v vseh zadevah, ki se tičejo tabora: razpošilja taborske izkaznice, sprejema naročila za stanovanja in prehrano, daje pojasnila glede vlakov in urejuje druge tekoče zadeve, pisarna v Mariboru posluje v krajevnih zadevah.

Škof iz Kraljevega Gradca (severna Čehoslovaška) sporoča, da pošlje na mariborski tabor svojega zastopnika ter želi prireditvi najlepšega uspeha.

Buntić, provincijal hercegovskih frančiškanov v Mostaru pride osebno na mariborski tabor. Vnetega zastopnika katoliške misli in organizatorja hercegovskega ljudstva pozdravimo z navdušenjem na taboru.

Taborske izkaznice za I. slov. orlovski tabor je izgotovila Jugoslovanska tiskarna v lični žepni obliki. Osnutek za sliko na naslovni strani je napravil akademik g. Kos. Slika predstavlja Orla-telovadca, ki gleda s križem v roki k nebu. Taborske izkaznice so troje vrst: rumene po 10 kron za aktivno sodelujoče (Orli, Orlice, dijaki, pevci, igralci), roza po 10 kron za udeležence iz mariborske okolice in zelene po 20 kron za udeležence sploh.

Izkaznica bo veljavna le tista, ki bo nosila pečat Osrednjega pripravljalnega odbora, posestniki rumenih izkaznic morajo pa imeti poleg teh še izkaznico svoje organizacije.

Stanovanje v Mariboru. Mariborski hotelirji in gostilničarji so dali za orlovski tabor vse svoje sobe na razpolago Osrednjemu pripravljalnemu odboru, ki bo edini razpolagal s hotelskimi sobami. Cene ne bodo pretirane. Naročila sprejema le Osr. pripravljalni odbor v Ljubljani. Udi mnogog zasebnikov je radevolje odstopilo svoje

ČEGAVA BO REKA!

LDU Reka, 15. junija. »Vedetta d'Italia« piše o izjavi ministrskega predsednika dr. Vesniča, da je zedinjenje Črne gore z Jugoslavijo gotova stvar, nastopno: Ravno tako je okupacija ozemlja med Reko in Bakrom, ki je podvzeta radi varstva Reke, gotova stvar. Iz tega, da hoče Jugoslavija urediti železniške zveze s Splitom se vidi, da potrebuje neobhodno Reko. Italija nima poseben izhod na morje. Italija si je že zagotovila trgovino preko Trsta, Reke in Benetk iz vsega evropskega ozemlja, predvsem Avstrije, Čehoslovaške, Poljske in sploh Srednje Evrope.

ITALJANI SE UMIKAJO IZ ALBANIJE.

LDU Rim, 15. junija. (DKU) Kakor poroča »Epoca«, je 12. junij v Albaniji mirno potekel. Vendar pa se domneva, da vstati pripravljajo nove napade. Porto Palermo so Italijani razdejali, ko so uničili vojne zaloge in gradivo, ki ga niso mogli vzeti s sabo.

GIOLITTI SESTAVI ITALJANSKO VLADO.

LDU Rim, 15. junija. (DKU) Agencija Stefani javlja: Kralj je sprejel demisijo kabineta in je poveril Giolittiju sestavo nove vlade.

KRIZA NA ČEŠKEM.

LDU Praha, 15. junija. (ČTU) Uradnega obvestila o demisiji agrarnega ministra dosedaj ni. Po agrarnem »Večeru« je stanje kabinetne krize zelo resno.

LDU Praha, 15. junija. (ČTU) Predsednik Masaryk je sprejel včeraj načelnika nemške krščansko-socialne zveze Boehra, jutri pa bo sprejel poslanca Seeligerja in načelnika nemških narodnih socialcev.

BOJI MED RUSI IN POLJAKI.

LDU Moskva, 15. junija. (DKU — Br.) Frontno poročilo. Zapadna fronta: Pri Rjepodiraju so rdeče čete prekoračile Dnjepr in padla fronta: Naše čete drže črto Kijev-Korostyn. Na Krimu so naše čete prema-gale konjeniško divizijo, ujele divizijskega poveljnika in uplenile vojni material.

LDU Varšava, 15. junija. (DKU — Br.) Poročilo poljskega generalnega štaba: Oddeiki čet generala Sikorskega so zopet

sobe. Kdor se prijavi do 5. julija, se mu zagotovo stanovanje. Prijave sprejema Osrednji pripravljalni odbor v Ljubljani.

Čehoslovaki na taboru v Mariboru. Na Čehoslovakijsko vlado največje zanimanje za tabor. Čehoslovaki pridejo s posebnim vlakom. Največ udeležencev bo članov Čehoslovake orlovске zveze in Venkovske (kmetijske) omladine. Z organizacijami pridejo tudi njihovi voditelji prof. Šranek, Zampach in dr. Žurek. Potovalni stroški za Čehoslovake so neizmerno veliki, samo potni listi stanejo 300 kron. — Čehoslovaki doprinešajo veliko žrtev, da pridejo vzlic temu v takem številu. In mi naj bi ostali doma?

Katoliška jednota čeških učiteljev iz Olomouca (severna Morava) je sklenila na svojem sestanku 5. junija, da se po večji deputaciji udeleži I. slovanskega orlovskega tabora.

Društvo katoliških akademikov »Moravan« iz Brna pošlje na mariborski tabor veččlansko deputacijo, da dobi tesnejši stik z jugoslovansko kat. akademično omladino.

TURKI USTAVILI GRKE.

LDU Rotterdam, 14. junija. (Dun. KU) »Nieuwe Rotterdamse Courant« javlja iz Carigrada, da so Turki Grke, ki so poizkusili prekoračiti Marico odbili. Grki so postavili svoje postojanke na zahodnem bregu reke.

DRŽAVICA GDANSKO.

LDU Gdansk, 14. junija. (Dun. KU) Ustavodajna skupščina bodoče proste države Gdanskega se je konstituirala. Za predsednika je bil izvoljen nemškonalni poslanec generalni intendant Reinhard.

Politične novice.

+ **Italijanske čete zapuščajo Črnogor.** »Berliner Tageblatt« poroča po rimskem listu »Tempo«, da italijanske čete zapuščajo Črnogoro. Bar in Ulcinj sta že izpraznjena. Kaj je s posadko v Skadru, ni znano.

+ **Dunajski okrajni katoliški shodi.** Glasom sklepov na splošnem avstrijskem katoliškem kongresu se vrše sedaj po vseh dunajskih okrajih krajevni katoliški shodi. Poročila v listih naglašajo, da je udeležba na vseh teh shodih izredno velika in da se na njih jasno kaže, kako zopet povsod vstaja in se krepi katoliška stvar. Zadnjo soboto in nedeljo so zborovali katoličani III. dunajskega okraja (Landstrasse). Udeležba je bila izborna, razpoloženje navdušeno in upolno. Govoril je tudi načelnik krščansko-socialne stranke poslanec Kunschak, ki je z ozirom na zasmehljivi poziv v »Arbeiterzeitung«, češ, da naj on sedaj svetuje, kako priti v državi iz krize, rekel: »Temu pozivu socialne demokracije se odzovem in svetujem kot prvo: Dajte Bogu, kar je božje in Bogu, kar je njegovo! Dajte tej državi, ki je tako razmajana, mirno točko, trdno oporo! Ta trdna opora je Bog. Država in njeni organi in vsi tisti, ki imajo v njej odločati in ukazovati, se morajo zavedati temeljne resnice, da je ta Avstrija katoliška dežela in da zato ne more biti judovska država. Kot katoliška dežela mora svojo čast in čast vseh svojih oblastnikov obračati na čast božjo. Drugo je, da da ljudstvu, kar je njegovo. Bogu čast, ljudstvu bran! Zborovalci so Kunschakov govor neprestano viharno odobraval. Ob sklepu zborovanja je bila sprejeta resolucija, v kateri katoličani brez razlike stanu odločno zavračajo zasmehljive napade na vero in njene zastopnike in obetajo, da bodo v bodočem odločilnem boju duhov zvesto stali v ognju za idealno-praktično krščansko svetovno prepričanje in njegove zastopnike: papeža, škofo in duhovnike.

+ **Socialistična pravstvena izpričevala.** Na dunajskih ljudskih šolah so socialni demokrati za sprejem v srednje šole uvedli »učencev opis«, v katerem o pravem značaju in lepem obnašanju ni nobene besede, pač pa vprašuje obrazec po »socialnem vedenju«. Kako naj se obnašajo desetletnega otroka meri po »socialnih« načelih, ni prav jasno. Gotovo je le to, da so hoteli socialisti namesto prejšnjega krščanskega merila uvesti drugega, ki bi po veri niti ne dihal več. In uvedli so »socialno« merilo, ki ga je pa treba popraviti v »socialistično«, t. j. socialno-demokratsko. Socialni demokrat pač ne prenese ničesar, kar le malo diši po veri.

+ **Za vojaške svete.** Z ozirom na zadnje dogodke v avstrijski narodni skupščini, ko so nesocialnodemokratske stranke zahtevale odpravo vojaških svetov, je judovsko-socialistični tajnik za drž. brambo dr. Deutsch pod firmo socialistično-judovskega »Militärverbanda« sklical na Dunaju protestni shod. Na shod so prišle »Delavske brambe« z godbo in zastavami. Na shodu sta govorila v glavnem dr. Deutsch in stotnik dr. Frey — oba juda. Dr. Deutsch je pozival vojake, naj razvijajo svoj prapor proti krščanskim socialcem in meščanom. Ta nastop ministra za

državno brambo jasno kaže, kako nevzdržne razmere je ustvarila socialna demokracija v vprašanju narodne brambe. Socialna demokracija, ki je v manjšini v državi, poziva vojaštvo, ki ga v prvi vrsti plačuje nesocialnodemokratsko prebivalstvo, na boj proti tej večini prebivalstva. Avstrijska socialna demokracija si bo tu pošteno polomila zobe.

Dnevne novice.

— **Priprave za regentov obisk.** Dne 14. t. m. se je na vabilo deželne vlade vršil sestanek zastopnikov oblasti, društev in korporacij, da se dogovore o pripravi za sprejem prestolonaslednika Aleksandra. Ustanovili so šest pododsekov: za sprejem na kolodvoru, za narodne noše, za narodno veselico, tiskovni pododsek, šolski pododsek in pododsek za oklepševanje mesta. Vrhovno vodstvo ima Pripravljalni odbor deželne vlade, ki mu predseduje sekcijski svetnik dr. Leon Stare.

— **Prihod prestolonaslednika.** Nj. Vis. prestolonaslednik obišče Ljubljano. Pri pozdravu nastopijo Slovenci vsi pokrajini in narodnih nošah, in sicer moški in ženske. V svrhu pregleda se obračamo do županov, duhovščine, učiteljstva, društev in drugih organizacij, da blagovolijo v svojem področju zbrati osebe, ki bi hotele priti pri tej priliki v Ljubljano v pravih narodnih nošah in javiti njihovo število »Odboru za organizacijo skupin narodnih noš«. Deželni muzej, Belweisova cesta 24, in to v najkrajšem času. O pravih narodnih nošah se lahko informira občinstvo po brošuri prof. Alberta Sičar: »O naših narodnih nošah«. Razen tega dobivajo zainteresirani tudi ustna pojasnila v deželnem muzeju vsak dan polodne od 2. do 4. ure, izveniški nedelje.

— **Uradniške zahteve.** 15. t. m. je dospela v Belgrad deputacija uradniških organizacij iz vseh pokrajin Jugoslavije, ki je poročala ministrskemu predsedniku dr. Vesniću o naraščajočem nezadovoljstvu med uradničtvom in mu izročila spomenico o zahtevah uradništva. Te zahteve so: dodatki na draginske doklade naj se povišajo za 25 % od vseh dosedanjih prejemkov; izplača naj se letni nabavni prispevek v znesku 4000 K za oženjene in 2000 K za ne- oženjene; službena pragmatika naj se uveljavlja s sodelovanjem uradniških organizacij.

— **Škof za katoliški tisk.** Laški škof dr. Löbmann je izdal na svoje vernike nujen poziv, naj v sedanjih težkih časih, ki jih preživlja tisk, ostanejo zvesti svojim katoliškim listom in jih kljub visokim cenam dalje naročajo. Ako katoličani pustijo sedaj svoje liste na cedilu, bodo morali le-ti v borbi s silno podražitvijo vseh tiskarskih potrebščin podleči in ostali bodo le listi, ki razpolagajo z bogatimi glavicami. Kakor pa telo brez zadostne hrane začne hirati, tako bo začelo tudi katoliško ljudstvo duševno pešati, ako propade katoliški tisk.

— **Strela je udarila** dne 14. junija popoldne v hišo na Hribu pri Cerovcu. Užgala je hišo, ubila mladega gospodarja Janca Cesarja, ženo in dekle pa močno opekla, ko so sedeli ravno pri kosilu.

— **Mlinarjem.** Urad za pospeševanje obrti ima na razpolago manjšo množino svil za sita št. 7, široko 102 cm. Interesenti naj se zglašujejo ustmeno ali pismeno najkasneje do 24. t. m. pri omenjenemu uradu, Ljubljana, Dunajska cesta 22.

— **Invalidske podpore.** Belgrajsko kassacijsko sodišče je odločilo, da se višina invalidske podpore ne določa po plači službenega čina, ki so ga imeli tedaj, ko so postali nesposobni, ampak po plači tistega službenega čina, ki so ga imeli, ko se jim je nakazala podpora.

— **Za delavce, ki nameravajo oditi na Francosko.** Francija nabira stavbne in zidarske delavce za obnovo opustošenih krajev. Belgrajsko ministrstvo za socialno politiko se peča z vsemi vprašanji, ki tičejo udeležbe jugoslovanskih delavcev na tem delu. Kakor hitro se vse potrebno določi in ukrene, bo ministrstvo to uradno objavilo, nakar bodo mogli delavci odpotovati. Dotlej naj vsak mirno počaka in se ne obrača na ministrstvo.

— **Tekstilni tvorničarji grozijo, da bodo ustavili delo.** »Č. D.« piše pod tem naslovom: Zaloge so polne, a kupcev ni, kateri bi kupovali. Kdo bo imel največjo škodo? Tisti, kateri so med vsemi delavci največ trpeli — namreč tekstilni delavci. Stopetdeset tisoč jih bo brez dela in bodo navežani samo na neznatno podporico, kakršno dobivajo, kadar niso zaposleni v tvornicah.

— **Podružnica Centralne uprave za trgovački promet sa inostranstvom v Ljubljani** pozivlja one stranke, ki imajo v rokah uvoznice (Importschein) nemško-avstrijskega blagovno-prometnega urada za dobavo blaga v okviru koenzacijske pogodbe z dne 1. septembra p. l., naj ji te takoj predložijo. Stranke bodo nato obveščene, če se jim bo dovolil izvoz ali ne.

— **Pomanjkanje gimnazijskega naraščaja na Dunaju.** »Reichspost« piše, da se na dunajske gimnazije vpisuje čimdalje

manj učencev, ker se razširja mnenje, da se humanistična gimnazija sploh odpravi. List naglašja, da je to mnenje popolnoma napačno in da bo humanistična gimnazija z grščino ostala tudi ob najdalekosežnejši šolski preosnovi. Izobrazba sodnikov, duhovnikov, zdravnikov in učiteljev na srednjih in strokovnih šolah mora temeljiti na gimnazijskih naukih. Tega se dobro zavedajo Judje, ki pošiljajo svoje sinove večinoma na gimnazijo. Ako bo domače prebivalstvo še nadalje zanemarjalo gimnazijo, bo v nekaj letih popolnoma zmanjkalo krščanskega naraščaja za gori navedene poklice, v katerih bo tako sčasoma popolnoma prevladal tuji židovski element.

— **Iz hribov pri Štangi.** Fantje vasi Jastrobnika so v sovraštvo s fanti iz Štangskega Poljan in iz Dragoreške. Nedavno so se stekli med seboj in je Anton Miklavčič nevarno na glavi poškodoval Pavla Jereta.

— **Okradeni vseučiliški profesor.** Vseučiliškemu prof. dr. Valentinu Vouku v Zagrebu je ukradla Ruža Žiković blaga v vrednosti 2000 kron.

— **»Ne zasluž, da živi, ker krasti se ne bo nikoli odvalil!«** tako popisuje domače županstvo Antona Zagorca iz Brsnice, ki je bil že večkrat radi tatvine kaznovan in je bil že tudi v prisilni delavnici. Ker je pri Jožefu Garbasu na Tlakah zopet kradel, je obsodilo deželno sodišče v Ljubljani Zagorca na 4 mesece težke ječe.

— **Dragina na Dunaju.** Jajca so po 4 K 50 vin., konjsko meso po 72 K, svinjetina po 160 do 170 K, prekajena govedina kg po 86 K, prekajena ameriška slanina kg po 90 K, ovčetina po 63 K, češnje po 12 K kg, isto ceno kakor češnje ima tudi grozdje sv. Ivana (ribezelj) in višnje; letošnji krompir je pa po 9 K 20 vin. kg. — Slovenski pregovor: Kdor hoče iti na Dunaj, naj pusti treh zunaj, je resničen, kakor še ni bil nikoli. Pri nas je draginja, a na Dunaju je življenje še dosti dražje.

— **Valute** dne 15. junija na zagrebški borzi: 1 dolar 78 K; 100 avstrijskih kron 55 K; 100 carskih rubljev 130 K; 100 češkoslovanskih kron 195 K; 100 nemških mark 240 K; 100 lejev 200 K.

Ljubljanske novice.

lj **Priprave za sprejem regenta v Ljubljani.** Odsek za slavnostni sprejem Nj. Vis. regenta Aleksandra pod vodstvom g. arhitekta Vurnika ima svoj sedež na mestnem magistratu, stavbni oddelek, I. nadstropje, soba št. 2 (vojaška taksa). G. arhitekt Vurnik sam je strankam na razpolago vsak dan od 17. do 19. (5. do 7. ure zvečer) istotam. — Odsek za prireditve narodne veselice, čigar vodstvo so prevzele narodne dame, se pozivlje, da se čimprej sestavi in po zastopnikih prijavi Glavnemu odboru za sprejem regenta, vladna palača na Bleiweisovi cesti, I. nadstropje, soba št. 40, telefon št. 20. — Odsek za oklepšavo mesta se prosi, da čimprej stopi v stik z merodajnimi činitelji, kakor Društvom hišnih posestnikov itd., zlasti pa da se obrne do odseka za svečani sprejem, vodja g. arhitekt Vurnik, stavbni urad mestnega magistrata.

lj **Ljudski oder** bo vprizoril v nedeljo dne 20. t. m. ob 8. uri zvečer »Desetega brata«, narodno igro s petjem in petih dejanjih. Vstopnice se bodo dobile v predprodaji jutri popoldne v trafiki gospe Modiceve v Kopačarjevi ulici in v prodajalni »Nove založbe« na Kongresnem trgu.

lj **Ljubljanski trg** živil se mora vsekakor preurediti, ker tako, kakor je zdaj, ne more več biti. Za nakup blaga na debelo se čisto nič ne skrbi in se branjevci in branjevke prepirajo med seboj za vsako kilo češenj in drugo blago, katero se pripelje na trg. Z nakupom pripeljanega blaga se pečajo tudi verižniki in verižnice, kateri niso za to upravičeni in ga potem zveržijo v druge kraje. Sedanji nered se mora vsekakor odpraviti. Uvede naj se neke vrste borza za nakup živil na debelo, kamor naj prinese in pripelje blago tisti, kateri ga pripeljejo v Ljubljano z namenom, da ga na debelo prodajo. Pod nadzorstvom tržnih oblasti naj se pripeljana blago stehta in kupi ter določijo na to cene, po katerih naj bi se živila na drobno prodajala. Če se uvede ta reč, se bo polagoma ljubljanski trg sam reguliral, ki je zdaj precej v neredu. To povzroča v precejšnji meri tudi okolnost, ker leži Vipava v po Lahih zasadenem ozemlju.

lj **Slovenski zidarski in tesarsko društvo** ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 20. junija t. l., ob 9. uri popoldne v gostilniških prostorih g. Pavla Turka, Streliška ulica, z običajnim spredom. — Vsi člani se vabijo, da se zanesljivo udeležijo zborovanja. — Odbor.

lj **Sladkor v Belgradu** se prodaja zdaj v trgovinah na drobno po 58 kron kilo. Dobis ga, kolikor ga hočeš. V Ljubljani se prodaja sladkor kilo po 84 kron.

lj **Zemunčan pred ljubljansko deželno sodnijo.** Ključavničar Ivan Bulovac je iz Zemuna doma. Na binkoštno nedeljo je ukradel v Ljubljani bicikel. Obsojen je bil na dva meseca težke ječe.

lj **Ker sta razgrajala po Tržaški cesti** in v neki gostilni, sta bila dva dobrovoljca kaznovana na policiji vsaki na 100 kron globe in sta sedela v »špekamri«, dokler se niso razburjeni duhovi pomirili.

lj **Ker je ukradla dežnik**, vreden 200 kron, je izročila policija sodišču Alojzijo Pintar iz Kamnika.

lj **Okradeni hlapec.** Josip Javornik, hlapec v pivovarni Union, je spravljal štiri bankovce po 4000 kron v svojo škrinjo v neko špranjo. Ko je 11. t. m. pregledoval škrinjo, je zapazil, da so mu bili trije bankovci: 12.000 kron ukradeni.

Razne novice.

r **Spomini lorda Kitchenerja.** Angleški listi objavljajo spomine lorda Kitchenerja, čegar tragična smrt je bila takson usoden mejnik v svetovni vojski. V spominih so omenjeni znameniti podatki o načrtih, ki jih je imela antanta z Rusovsko, namreč o odstranitvi carja Nikolaja ter o pripravah za prvo narodno revolucijo, ki se ni — kakor znano — posrečila, ampak se je morala umekniti rdečemu teroru.

r **Bela Kunova žena v Italiji.** Zena Bela Kuna, ki je bila internirana v Steinhofu v Nemški Avstriji, je bila pred kratkim po klicani v Italijo, in je dospela s svojim sinom v Bologno, tam bo živela na stroške tamošnje delavske zbornice.

r **Drag dežnik.** Zadruga njurorških modnih industrijev je hotela pokloniti ženi francoskega predsednika dežnik, ki so ga delali štiri mesece in ki je bil vreden 5000 dolarjev, to je nekaj čez pol milijona kron. Predsednik Deschanel je baje izvedel za to namero in se je v zelo ljubeznivem pismu lepo zahvalil za to ljubeznivost. Pač res nevljuden predsednik! Kam bodo reveži dali dežnik, časopisi ne poročajo. Morda bodo v bodoče vporabljali svoj obili kapital v boljše namene.

r **Same ženske.** Mestece Jackson se nahaja v ameriški državi Wyoming; tam so se vršile pred kratkim volitve. Volilci so imeli odločiti o dveh strankah, na eni strani so bili sami moški kandidati, na drugi strani pa same ženske. In zmagale so ženske na celem polju. Niti en sam možiček ni prišel v urad. Moški so bili poraženi z 2 proti 1. Politična borba se je vršila v znamenju ženskega in moškega spola. »Slabše polovice« so bile enkrat močnejše in praznujejo zmago. Vsi moške morajo izin praznujejo zmago. Vsi moške morajo izin praznujejo zmago. Za župana je bila izvoljena Mrs. Rose Crabtree. Njen mož je tudi kandidiral za župana, toda hlače je dobila ženska. Poroča se, da bodo moški zastrajkali in pobeželi iz mesta, da ženske same sebe vladajo. Mestece Jackson ima 3000 prebivalcev.

r **Japonci nočejo imeti posevnih oči.** Japonci ne ljubijo samo evropske mode, ampak hočejo imeti tudi po evropsko ravne oči. Na Japonskem je zato zdaj jako razširjeno operiranje posevnih oči, ki se jim njih posevnost odstrani. Operacije so brez bolečin in stane vsaka posamezna 2000 K. Evropski in ameriški zdravniki imajo od te japonske mode lep zaslužek.

r **Jajčna lupina za 1000 funtov.** Te dni je bila v Parizu na javni dražbi prodana jajčna lupina za 1000 funtov. Omenjena lupina je bila iz Kabula Barbacove zbirke. Na lupini je videti sliko nekega znanega Watteanovega umotvora en miniature.

Aprovizacija.

a **Prekajene svinjske glave, parklji** i. dr. bo prodajala Vnovčevalnica na prosti stojnici v šolskem drevoredu, dokler bo blaga v zalogi, vsak popoldan od 2. do 5. ure. Cena prekajenim glavam je 18 kron, parklji i. dr. pa stanejo 12 kron kilogram.

a **Uradniška menza v Ljubljani** (are. na na vrtu Narodnega doma) oddaja veliko množino pomij in jedilnih odpadkov proti primerni odkupnini. Ponudbe na uradniško menzo od 14. ure naprej. Sprejme se istotam vajenka v kuhinjo. (k)

Narodno gledališče.

Drama.

Sreda, 16. junija, Dvoboj. Ab. E. Četrtek, 17. junija, Veleja. Ab. C. Petek, 18. junija, zaprt. Sobota, 19. junija, Ljubosmije. Ab. B. Nedelja, 20. junija, Veleja. Ab. D.

Opera.

Sreda, 16. junija, Vesele žene windsorske. Ab. izven. Gostuje gosp. Nikola Zec, basist državne opere na Dunaju. Četrtek, 17. junija, Vesele žene windsorske. Ab. izven. Gostuje g. Nikola Zec, basist državne opere na Dunaju. Petek, 18. junija, Il Trovatore. Ab. B. Sobota, 19. junija, Jevgeij Onegin. Ab. E. Nedelja, 20. junija, Vesele žene windsorske. Ab. A.

Odgovorni urednik Jože Rutar. Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«. Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.